

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K. za pol leta 4 K. za četrť leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglasi se računajo trispodna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1- 2- oz. 3krat, za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Vstajenje. — N. V. Gogolj. — Politične vesti. — Iz slovenskih dežel. — Nujna prošnja — Kranjsko: Razno. — Književnost. — Raznoterosti. Podlistek: Velika noč. — Tragedije prestolonaslednikov.

Vstajenje.

Lepi, poezije polni velikonočni prazniki! Praznujemo vstajenje Odrešenika od smrti, praznujemo pa tudi vstajenje narave iz mrtvila, v katero je v zimskem času zapadla. Sneg je izginil, gorko sonce obseva mrzlo grudo, ki začne tajati in izpuhteva mrzlo vlogo. Koreninice rastlin se ožive, življenje začne vtripati v njih, silijo iz zemlje in se razvijajo v popke. Sok življenja se začne pretakati tudi po drevju in grmih in brsteti začno popki na vejah, iz katerih se pokažejo lističi, ki jih izvalja blagodejno solnce.

Z naravo vred se pomladi tudi človek. Osvežujoče solnce poraja tudi v človeku nekaj mladega, novega. Telo se čuti bolj sveže, še bolj se pa duša in srce veselita naravnega pre-rojenja. Novi upi, nove nade se naselijo v človeku in čimbolj ga udarja usoda, tem življeje upa na boljše. Bolnik, ki je vso dolgo zimo ječal na postelji, se željno ozira skozi okno, zaželi si, da se odpro ob solnčnih dneh okna bolniške sobe, kakor bi mu gorski zrak, svetlo solnce, brstenje rastlin prineslo zdravje in okrepčilo. Upa in upa, in mnogokrat ne zaman.

Ali ne upamo tudi Slovenci na boljše dni? Saj moramo; jesen in zima je bila za nas kruta, tako huda kakor že marsikatera ne. Po vsej širni, mnogojezični Avstriji so se narodna nasprotja do skrajnosti poostila in sicer vedno le v škodo Slovanov, najbolj Slovencev,

Velika noč.

Spisal Josip Premk.

Včasih se je prebudil Andrejčee sredi noči in to tem bolj pogosto, čim bolj se je bližal čas velikonočnih praznikov.

Vzdrhtel je v spanju in ko se je prebudil, se je razžalostil, ker nikjer ni bilo tistih mehkih, belih rok in višnjevih, kot azur globokih oči, ki so ga gledale v sanjah venomer...

Tako je ležal po cele ure z odprtimi očmi, ni se ganil, kot da se je zagledal v tisti kos nočnega neba, ki se je videl skozi majhno okno njegove podstrešne kamrice.

Takrat je bilo Andrejčetu osemnajst let, ampak krepak fant je bil, dasi ni mnogo delal, ker oče je bil bogat vaški oštir in še majhno prodajalno so imeli, kjer je bil večina Andrejčetov posel.

Črne lase in črne oči je imel, kakor mladenci na jugu, a vendar je bil nekako otožen in zamišljen, ni se pečal s tovariši in hodil je pota, ki so se zdela njegovemu očetu, kakor tudi vsem vaščanom nerazumljiva in celo smešna.

Andrejčee pa je molčal, nikomur ni razkrival upa svoje mlade duše, ki je hrepenela vsa tja gori, mimo visokih borov, do tiste stare, sive zgradbe na holmu, ki so ji dejali — grajšina.

ker smo mi najšibkejši del na slovanskem avstrijskem drevesu.

Da, kazalo se je, da stopa Slovan na dan in veselili smo se, da pridejo slovanski narodi v Avstriji do one veljave, ki jim gre. Dobili smo par drobtinice, toda nastopila je tako huda reakcija, da nam je veliko, veliko več vzela nego smo dobili. Zdaj je geslo pri nas: Nemcem vse, Slovanom ničesar! Vsi Nemci so se brez razlike političnega prepričanja združili med seboj, sklenili obrambno zvezo, v kateri bodo vselej, kadar bo šlo za njih narodne koristi, složno nastopali, odbijali ter zahtevali. Tu ne poznajo nobene razlike, niti vera jih ne loči in sede protestantje zraven katoličanov. To smo videli celo v našem Kočevju, kjer so si tudi politični nasprotniki roke podali, da bodo branili narodne nemške interese.

„Vse doseže, kar mu drago,“ pravi Koseski in to lahko rečemo danes o Nemcih. Vse, vse, karkoli si poželijo, dosežejo v ljubi Avstriji, dočim se morajo Slovani za vsak košček pravice boriti. Poglejmo, kaj kranjske Nemce! Tekom enega leta so več dosegli nego Slovenci v 20 letih. Če zahtevajo Slovenci kako najpotrebnejšo kulturno napravo, je ne dobijo, ker ni denarja, za Nemce ga je vedno na razpolago, bodisi da je potem dotična naprava še tako nepotrebna. A biti mora, ker jo hočejo imeti Nemci.

Ako pregledamo še enkrat notranji politični položaj v Avstriji, vidimo na eni strani združene Nemce, na drugi strani razcepljene Slovane. Res je prišlo do ustanovitve „Slovanske enote,“ ki pa doslej niti enkrat še ni enotno nastopila. Vedno so se križali različni interesi različnih strank in strančie in celo o tisti velikanski opoziciji, ki se je bob-

Nekdaj, kakor so pravili vaščani, so posedali grad bogati grofje, ampak potem, ko je minula tista krivična tlaka, je začelo propadati, ker gospoda je bila vajena razkošnega življenja, dasi so nastopili drugi časi — in prišlo je kakor skoro povsod: grad je bil prodan, bogat trgovec iz Ljubljane ga je kupil.

Po zimi je bilo gori vse prazno, samo oskrbnik in logar sta samotarila v njem in čakala v brezdelnosti na pomlad, ki jima zopet pripelje gospodo iz Ljubljane.

Vedno so prišli nekoliko pred Veliko nočjo in ostali do Vseh svetih.

Gospod je prihajal le ob nedeljah, redko čez teden, zato pa je bilo toliko več posla s tremi hčerami, ki so prihajale stalno. Povsod jih je bilo dosti, po gozdu, po travnikih, celo v vas so prišle in včasih so se prav domače razgovarjale s kmeti na polju.

Najlepša, kakor so sodili vaščani, je bila najmlajša — Angela, kakor so jo klicali. Ni ji bilo še dosti čez šestnajst let, a vendar je bila že tako lepo razvita, kakor starejši dve. Njeni lepoti se niso mogli načuditi fantje in ko jo je zagledal Andrejčee, se je zgodilo z njim nekaj, česar ni razumel in je bil žalosten in vesel cel dan, kakor v pravljici tisti pastirček, ki je srečal v gori zlatolaso kraljico in je iz nerazumlji-

nala okoli, ni bilo prav nič čuti v državnem zboru. Morda in veliko upanje imamo, da bo to velekoristno združenje pokazalo v bodočnosti sadove in na to tudi trdno zidamo, sicer bi bil razgled v prihodnost res prežalosten.

Na Poljake drugi Slovani ne morejo veliko dati, kajti doslej so se še vedno pokazali kot najponižnejše sluge vlade in skoro vedno kot zaveznike Nemcev proti drugim Slovanom. Res je, da se jim dobro godi v Avstriji in da tudi kakor Nemci lahko vse dosežejo, a vendar bi se lahko velikokrat spomnili krvnega sorodstva, ki jih veže z ostalimi Slovani, lahko bi tudi včasih ubogi pari Slovencev pripomogli do kakih pravic. Toda dosedanje skušnje so pokazale, da se nanje ni zanašati. Morda pridejo v vrste poljskih politikov druge moči, ki bodo razumevale pomen slovanskega življa v Avstriji in se po tem ravnale, toda dolgo bo še preteklo, da pojde sedanja žlahta v pokoj. Upajmo na naslednike in če ti ne bodo bolji, bo Nemcem še vedno cvetela pšenica v najlepšem klasju.

Tudi Čehi niso edini. Razdeljeni so v različne stranke in strančie: Mladočehce, agrarce, narodne socialiste, Massarykovce in klerikalce. Le redko tudi ti skupno nastopajo, toda kadar gre za izključno narodne koristi, tedaj so še vedno pokazali slogu in edinost, gotovo pa lepšo edinost nego — Slovenci!

Slovenci, najmanjši, najubožnejši narod v Avstriji, se pa menda najhujše lasajo med seboj. Žalostna osoda jih je razdelila v več kronovin, kar je za obstoj slovenskega naroda res hudo in žalostno. Koroški Slovenci so skoro brezpravniki. Še tisto mrvice pravic, ki jih uživajo pri sodiščih, se jim prikrajšuje na vseh koncih in krajih in lahko doživimo, da sloven-

vega veselja in radosti zagnal edini klobuček, ki ga je imel — v tolmun...

Andrejčee sicer ni storil tako, še bolj ga je potisnil na oči, da bi vsaj malce zakril rdečico, ki mu je podplula cel obraz, a na prsa mu je leglo nekaj težkega, srce mu je utripalo v sunkih, kakor še nikdar nikoli...

V oči, tiste lepe, globoke se ji ni upal pogledati, ali za njo se je moral ozreti, ni se mogel premagati, — pa takrat se je zgodilo, da so se srečale njune oči: tudi ona se je ozrla in natančno je čul Andrejčee, ko je dejala starejši sestri:

„Revček, sram ga je —“

„Revček —“ je ponovil Andrejčee — „revček mi je dejala — ona, Angela, grajska Angela, oh, in tako ljubko kakor srebrn zvonček...”

Šel je proti domu, dasi bi najraje veselja poskakoval in povedal na glas celi vasi, kako ljubo ga je nazvala in kako lepo ga je pogledala, ampak zopet je premagala njegova tiha narava in nikdo ni zvedel tega, samo njegova duša, ki je bila vedno bolj bogata visokih sanj do divnooke...

Ob večerih je zapustil vas in jo je mahnil po stezici gori proti grajšini.

Z logarjem sta bila prijatelja in po cele večere je presedel pri njem. Ni dosti govoril,

ska beseda pri javnih korporacijah sploh ne bo dobila posluha. Res je, da praznujejo koroški Slovenci letos še precej veselo vstajenje, poslali bodo v deželni zbor dva poslanca, dočim so imeli doslej le enega. Toda kaj je to? Eden, dva ali trije je vseeno, nič ne opravijo proti neomejenemu vladarstvu nemških nacijonalcev. Tretjina prebivalcev koroške dežele je Slovencev, toda imajo pa le dva poslanca. Kje tiči vzrok?

Koroškim razmeram smo v listu posvečali veliko pozornost in podpirali stremljenje tamošnjih Slovencev, čeprav se nam njih politika ni zdela prava, ker se je gibala vedno v klerikalnem tiru in sicer veliko preveč nego je bilo prav. Korošci se ne dajo radi komandirati od duhovnov, Korošec je samoljub in hoče veljati kot svoboden tudi v politiki. Zato mu program nacijonalne nemške stranke ugaja, ker mu daje prostost mišljenja in če se pride od nasprotnikov k njemu z besedami: Ali si res tak, da se boš uklonil črni suknji ter tako ravnal kakor bo ta komandirala, tedaj se tudi pri kmetu zbudi tisti ponos, — ki ga n. pr. pri kranjskem kmetu le redkeje opažamo, — da noče ničesar slišati o tem, da bi mu dohovnik komandiral. Priznamo, da delujejo na Koroškem vse časti vredni duhovniki, katere globoko spoštujemo, in da ti ne morejo zato, ako se dela slovenska koroška politika v preveč klerikalnem zmislu, a zdi se nam potrebno, da opozorimo voditelje koroških Slovencev, naj predrugačijo tir svoje politike tako, da bodo v ospredje stavili poleg vere vselej in povsod tudi narodnost. Naj se bolj pečajo s posvetnim delom ter na podlagi narodnostne ideje ljudstvu razložijo važnost narodne sloge. Res je, da manjka na Koroškem posvetne inteligence, toda v zadnjem času se je tudi v tem oziru na bolje obrnilo in treba je le voditeljem pritegniti prave ljudi za prubojo kmetskega ljudstva, ko v mestih in trgih še ni prav nič nade, da se kaj doseže.

Vstajenje pri štajerskih Slovencih je pa prav žalostno in vsakega rodoljuba mora srce zaboleti, ko vidi Slovence v najhujšem boju med seboj. Kdo je ta boj zakrivil, smo pojasnili že v zadnji številki, zato nam je le hudo pri srcu, ko moramo danes ponavljati pritožbo, zakaj ni bilo mogoče doseči složnega nastopanja pri sedanjih deželnozborskih volitvah. Ali so se štajerski klerikalci res postavili na tisto stališče kakor kranjski, ki zahtevajo, da bodi vse klerikalno? Pomislijo naj, da štajersko kmetsko ljudstvo ni tako brezpogojno udano svojim duhovnikom kakor je po večini kranjsko. Pomislijo naj pa še bolj, da so ob meji, kjer ne kaže razvnamati strasti v ljudstvu, ki naj se bori proti Nemcem in proti bratom Slovincem. In če smatra klerikalna stranka boj proti narodnim Slovincem, v katerega se je z vso silo vrgla, za bolj važen, tedaj nam ne

samo oči so mu blodile nemirno in kadar se je začulo od zgoraj igranje klavirja, se je poslovil in šel. Poslušal je za ograjo in nepremično strmел v tista razsvetljena okna, pri katerih se je zdaj pa zdaj pojavila kaka ženska postava. Razločiti ni mogel, ali je ona, ali njene sestre, pa saj je bil srečen, da je bil v bližini grajske Angele.

Nekoč se je zgodilo, česar Andrejček ni pričakoval.

Skozi grajski vrt je šel proti domu, zvečer je bilo in že precej pozno, doli v vasi so že pogašale luči.

Takrat se je za tisto smreko v bližini vrat nekaj zgenilo, kakor plaho hihitanje se je začulo od tam in Andrejče je obstal osupel. Takoj je pomislil na Angelo in ko se je ozrl na nebo, posejano s tisočeriimi srebrnimi zvezdami in na vas, ki je tonila v tiho noč — se je ojunačil in je stopil proti smreki. Plah je bil njegov korak, tako okorne in nerodne so se mu zdele noge kakor iz svinca in sam ni vedel, kako je došel do klopice, kjer so sedele — gospodične iz Ljubljane.

Morda je pozdravil, morda tudi ne, Andrejče ni vedel, kako je prišlo in katera beseda je bila prva, ki jo je izpregovoril.

Zasmejale so se mu vse tri, ampak ta smeh ni bil zloben, posebno Angelin je zvenel

more in ne sme zameriti, da jo imamo tudi mi za brezdomovinsko, ampak samo za klerikalnim namenom služečo. Žalostno, toda resnično! Brat mori brata in tujec se škodoželjno reži od strani!

Primorskim Slovincem se v narodnem oziru čimdalje bolje godi. Kolikortoliko se vpoštevajo njih želje in zahteve in vlada postaja proti njim bolj pravična. To velja zlasti za tržaške Slovence, ki so si v trdem boju vendar priborili nekaj pravic in uveljavljenje kulturnih zahtev. Natančnejše pojasnilo o razmerah na Goriškem in v Primorju si pridržimo za prihodnjic.

In kako je pri kranjskih Slovencih? Dotaknili smo se že dejstev, kako nas je vlada obdarila z različnimi koncesijami in sicer prav nepotrebnimi za Nemce. Primerno smo že osvetlili te slučaje in nam je danes le konstatirati, da vstajenje v narodnem oziru za nas kranjske Slovence ne more biti veselo. Nemcem na Kranjskem se je v vsem ugodilo, Slovincem v ničemer, kvečjemu da klerikalci za kakšno svojo gospodarsko napravo, ki pa ima obenem klerikalni značaj, dosežejo vladno podporo, za kar se pa morajo hvaležne izkazati.

Sicer je naše vstajenje temno. Temno na levo, temno na desno in le mesta in trgi se še belo svetlikajo iz poklerikalnjene kranjske dežele. Toda nas ni strah te temine! Letošnje vstajenje nas navdaja s tem večjim ponosom, ker bomo kot opozicija, kot kontrolna stranka nastopali! Veselo prerčenje, vstajenje se je izvršilo 2. februarja, ko se je napredna stranka pomladila in so nove moči, ki nam dajo garancije uspešnega dela, nastopile delo. V tem imenu je za nas vstajenje veselo in v tem imenu želimo veselo vstajenje vsem svojim somišljenikom!

N. V. Gogolj.

(K stoletnici njegovega rojstva.)

(Konec.)

Ko je Gogolj nastopil, je v ruski književnosti še prevladovala romantika. Dve svetli zvezdi ruske literature Puškin in Lermontov, sta svetili tedaj še v polnem svitu in poezija romantične šole je opajala v polni meri višje sloje ruske družbe. Tudi življenje je bilo romantično, sanjavo, ni se še oglasilo v vsej svoji resnosti, ni se še bilo zganilo tam, kjer leži njegova sila, v ljudstvu. Romantika je sicer porabljala zase narodne snovi, narodno poezijo in narodno življenje, toda v njej je bilo oboje samo predmet umetnosti in je oboje idealizirala, izogibala se je vsem, kar bi moglo motiti nje sanje. Romantika je iskala dalj, nje sila je bila v daljnem, neresničnem, sanjavem. Vendar pomenila je prehod k narodnemu, nje naraven razvoj je vedel v realizem. Pred njo ima ruska literatura le dve šoli: prva je francoska, ki pozna

tako čisto; Andrejčetu se je zdelo, da mu pomežikuje in dviga tisto belo ročico proti njemu.

„Pri logarju sem bil —“ je zajecal in je vrtel klobuček v rokah.

Gospodične pa so se zopet zasmejale in Angela najbolj. Andrejče jih je hotel poprašati, čemu se smejejo, ampak zazdelo se mu je, da bi bilo to nespodobno in morda celo razžaljivo...

Stal je pred njimi tih in plah in še bolj blede je bilo v mesečini njegovo lice. Črne oči so se mu svetile kakor orošene, nerazumljiv ogenj je sijal v njih in najstarejša je pristopila in ga je prišla za roko. Andrejče je prisedel, položil je klobuček na kolena in je gledal v tla...

„Ta je tisti, ki stoji skoro vsak večer za ograjo —“ je dejala Angela in Andrejče je čutil, kako mu sili vsa kri k srcu.

„A — a — a, ta je tisti!“ ... sta se začudili starejši dve in se zasmejali tako glasno, da se je Andrejče skoro prestrašil. Do vasi se je moralo čuti, tako prešeren je bil njih smeh, ampak Andrejče je pozabil na vas in na vse in je samo čakal, kaj se zgodi.

„Fant, pa imaš lepe oči,“ mu je dejala najstarejša in se nagnila zelo k njemu. Takrat pa je prisedla na drugo stran k njemu Angela in brez besed ga je prišla za kodre...

le prestavljanje, posnemanje in prilagodenje ruskega duha, jezika, življenja in kulture k francoskemu (a la mode), potem pride šola pod uplivom nemškega klasicizma, katerega središče je Žukovskij, ki pa s svojim uplivom stoji že v sredi ruske romantične šole. Oni duh, ki ga je prinesel v Rusijo Peter Veliki, oni čar, ki je hotel iz Rusije napraviti zapadnim deželam enako državo, oni duh, je ostal tudi po njem. Rusija se je gledala v zrcalu Evrope in je hotela biti za vsako ceno nji enaka. Zato je prinesla domov vase vse, kar je videla tam, dobro in slabo in naravno je, da si je za vzgled vzela Francijo, ker je bilo to v modi. Vse nje višje življenje je stalo pod uplivom zapadne Evrope in tako se je tvoril oni propad, ki je rastel med inteligenco in ljudstvom, in ki je v 40 letih povzročil prvi kulturni boj: boj zapadnjakov in slovjanofilov. — Tako je bila tudi ruska romantična šola pod uplivom zapadnega okusa, pesniki so učenci Byronovi, toda tako odkrito ruski, da je Puškin v „Evg. Onjeginu“ nehote zadel ob ruska tla in se začutil na zelo realnih tleh. Toda romantiki niso hoteli reševati vprašanja sočasne Rusije in nje človeka. Lermontovega „Junak našega časa“, Pečorin, leži na zemlji in plaka, čuti, da je v nesoglasju s seboj, z življenjem, s časom, ampak dalje se ne poglobi njegova razdvojenost. Manjkalo je tu nove mlade sile, človeka iz naroda, ki je spoznal težo življenja in ga še ni izpridil duh salonov. Ta sila je bila N. V. Gogolj, on je odprl nov svet ruski umetnosti.

Ob času Gogoljevem se je že razvijala maloruska literatura: imela je že svojega Kotljarevskega in na obzorju je že stal velikan maloruske literature: Taras Ševčenko. Kakorkoli je bil Gogolj po duši in po značaju Malorus, se je vendar čutil le član onega velikega ruskega naroda, katerega usoda je bila tako blizu njegovemu srcu. Prvotno je tudi Gogolj gledal na zapad in iskal odtam novih potij ruski umetnosti. Vabila ga je idila, (Haus Kuchelgarten) ki naj bi peljala ven iz balasta in zakrinkanosti, v prirodo, v mirno priprosto življenje. — Toda tu se mu je odprl nov resnični svet, idila po svoji zunanosti, a po notranosti polna kipečega življenja: malorusko ukrajinsko življenje, zagledal je svoj rojstni kraj, stepo, kozake, Dnjepr... Tu so zrastle njegova prva važnejša dela: zbirka „Večeri na Dikanjki“, „Mirgorod“ in dr. To so bili še odmevi njegove mladosti. Po byronovski romantični šoli je hotela slediti francoska romantična šola (Dumas etc.) in je skoro prevladala, toda tu je posegel Gogolj globlje v rusko življenje. Njegove satire: Podoba, Nevski prospekt, Plašč, so morale buditi zanimanje višje ruske družbe in tem je sledil na odru Revizor. Gogolj je dvignil resnico in jo pokazal v taki obliki, da je poleg nje stalo vse javno

„Andrejče, črne lase imaš, kakor ebenovina, ampak neumen si — ali ne veruješ?“ ...

In še globje so se zagreblili njeni beli prsti v dolge Andrejčeve kodre, stresla ga je, nato so se zasmejale vse tri in so odbežale proti gradu.

Andrejče je obsedel na klopici in dvoje debelih solz mu je poteklo po licu veselja in žalosti in vse se mu je zdelo kakor kratke, lepe sanje...

Še bolj pogosto je hodil k logarju in lazil okoli gradu, ampak nikoli več se ni ponovilo.

Gospodične so ga srečavale, nasmehnile so se, kakor se nasmehne človek onim, ki jih je srečal v veselem razpoloženju...

Angela se je včasih ozrla za njim in je pritislila robec na usta, napihnila so se ji lica in ko so se oddaljile, je bruhnila v glasen smeh...

Toda Andrejče je hodil s slepo ljubeznijo in ko so v jeseni odhajale, je hodil okoli klavern in žalosten, nekateri so menili, da je bolan.

Dolga je bila zima in dolgočasna, brez sanj, brez razkošnega veselja in nema zapuščena je stala grajsina.

Andrejče se je oziral gori in mislil s sladko nado v srcu, da skoro pride pomlad, rožna Velika noč, ki mu zopet prinese izgubljeno srečo...

rusko življenje kot karikatura resnice. In ko je l. 1842. nastopil njegov junak Čičikov svojo pot v „Mrtvih dušah“, je razkrinkana stala cela Rusija in Gogolj je izvršil veliko svoje delo. „Mi vsi smo se učili iz „Plašča“, je priznavala potem cela realistična šola. Ako poznamo kulturne smeri Rusije v 40tih letih, moremo si tem bolj predstavljati, kako so uplivala „Mrtve duše.“ Boj med zapadnjaki in slavjanofili, boj med romantiko in realizmom, boj med absolutizmom in novimi naprednimi duhovi. Bil je to čas, ko se je Rusija iskala, ko je hotela najti svoj cilj in namen, iskala svojih samostojnih potij. In ob tem času je odkril Gogolj sočasno Rusijo. V spoznanju samega sebe je bilo mogoče najti pot bodočnosti. Gogoljeva satira ni bilo delo sovraštva, zavisti, nevolje, ampak delo ljubezni. In iz tega se je rodil oni strah, da se bo njegovo delo napačno razumelo, — kar se je tudi zgodilo, — da mu bo sledila negacija brez pozitivnega dela. Gogolj si je bil dobro svest svojega upliva in pomena. O „Mrtvih dušah“ je sam rekel: Cela Rusija se odkrije v njih. To bo moje prvo delo v resnici, ki bo povzneslo moje ime. — In tako se je zazdelo Gogolju, da je s svojim delom izvršil nekaj slabega. Ljubil je Rusijo. Pisal je iz srca. „Moji junaki so blizu duši moji, ker prihajajo iz duše; vsi moji zadnji plodovi so historija moje lastne duše.“ Toda kakor je sam hotel postajati vedno boljši, isto je želel od svoje domovine. Ta želja postati boljši, ga je peljala tudi v ono religiozno smer, ki je bila privesek slavjanofilstva, ki je hotela zadostiti staroruski duši kot obrana proti zapadnemu uplivu. Gogolj se je napravil celo na pot in je šel v Jeruzalem na božji grob. Pisal je tudi drugi del „Mrtvih duš“, ki pa jih je sežgal. Njegova religiozna ekstaza je postajala vedno nevarnejša ter je uničila njegove moči. Umrli je izmučen po tem duševnem stanju l. 1852. Prehod je bil storjen, leto njegove smrti je začetek novega življenja v Rusiji.

Ako pogledamo Gogoljev obraz, vidimo na njem nekaj lisičjega, zvitega. Ima dolg, nekoliko na koncu zakrivljen nos, majhne povešene brke, lasje nizko počesane na eno stran in na ustnih skrit nasmeh. Ta nasmeh je njegov karakteristični znak. Ko so predstavljali Revizorja, se je godrnjalo, da ni v celem delu poštene osebe, a Gogolj je rekel: Bila je tudi plemenita častna oseba, ki je nastopala cel čas, to je bil smeh. — Humor Gogoljev je naraven, prirojen in zato čist, vznešen. Njegov smeh je predramil Rusijo in je začel čistiti rusko življenje tujih primeskov. V tem je Gogolj kozaška natura, ki v svoji dovtipnosti in brezobzirnosti daje izraz svoji samozavesti. —

Na zapadno slovanstvo je Gogolj uplival šele po Havličku. Havliček, ki je bil v Rusiji in imel priliko spoznati nje gnile razmere, je prinesel duha in dela Gogoljeva na Češko ter je nastopil nasproti kričečemu panslavizmu one

dobe pot realnega naprednega slovanstva. Tako je duh Gogoljev uplival na mišljenje nove dobe. Slovanstvo tega značaja se oglašja danes zopet v življenje.

Mi smo videli v Gogolju samo umetnika. Rekli smo, da je uplival na našo moderno. Toda ko obhajamo njegovo stoletnico, ne smemo pozabiti njegove vsestranosti, njegove velike volje dvigniti domovino, očistiti življenje ter spopolniti človeka v sebi. Moderna ima isti namen, toda v delih Gogoljevih najdemo še mnogo več. Zato je prav, da jih v teh časih oživimo ter jih damo v roke umetnikom in narodu.

I. L.

Politične vesti.

Imenovanje sodnikov na Češkem. Urad. „Wien. Ztg.“ je objavila imenovanja sodnikov na Češkem, o katerih piše „Deutschnat. Corresp.“, da se ne bo dalo proti njim nič ugovarjati, kajti justična uprava je postopala z največjo strogostjo ter so jo pri tem vodili le stvarni momenti. Justična uprava je baje s temi imenovanji dokazala, da se drži Bienertovih načel, po katerih se ne sme dovoliti, da bi kaki uplivi učinkovali na upravo. Ako smejo Nemci biti nekako zadovoljni s temi imenovanji, je pripisovati samo okolnosti, da so se dosedaj morali vedno upirati proti temu, da bi se imenovanja uradnikov smatralo za nekaj predmet politične barantije. — Tako „Deutschnat. Corresp.“ Kaka so ta imenovanja v resnici, ako gledamo na nje s stališča pravičnosti in nepristranosti, sodimo lahko po tem, kar piše „Čas“ o njih: „Na prvi pogled v imenik imenovanih vidimo, da je dvojica Hohenburger-Schreiner zmagala v sporu o imenovanju sodnikov na Češkem na celičrti. — Radi verjamemo, da si je minister Žáček na vso moč prizadeval, da bi dosegel za naše sodnike in sodne uradnike, kar bi se dalo, pa baš v tem je rezilo položaja, da proti ministrom, kakoršna sta Hohenburger in Schreiner, ubogi češki minister-rojak nič ne opravi, posebno pa takrat, ko ga neinteresirani min. predsednik s svojim uplivom ne podpira v boju proti nemški pristranosti. Kaka pa naj bodo imenovanja za češke uradnike, katera predlaga nemški predsednik dež. nadsodišča v Pragi, katera izdeluje nemški referent v pravosodnem ministrstvu, da bi končno o tem operatu razsodila ministra kakor sta Hohenburger in Schreiner! Da ta organizacija naravnost izključuje vsak tudi najmanjši smisel za pravičnost, kakor hitro gre za češko uradništvo, nam kaže baš to imenovanje, katero moramo imenovati med vsemi dosedanjimi najslabše! To pot je akcijo nemških ministrov in birokratov odkrito podpiral kvalifikacijski senat pri dež. nad-

sodišču v Pragi. Zdi se, da je proslavljana in tolikokrat povdarjana neodvisnost sodnikov bila pri tem imenovanju hudo poškodovana. Zatrjuje se nam, da praški kvalifikacijski senat svojo kvalifikacijo posamičnih uradnikov podaje na tak način, da bi bil rezultat imenovanj tak, kakoršnega si žele gospodje Hohenburger in Schreiner. S temi praškimi kvalifikacijami posebno češkega uradništva, je bilo dano pravosodnemu ministru v roke tako orožje, da je z njim lahko operiral v ministrskem svetu, kateri je imel imenovanje potrditi. Strogost, s katero se je to pot postopalo proti sodnemu uradništvu, je zadela skoro samo le češke uradnike, dočim se je našlo za nemške uradnike več nego dovolj blagonaklonjenosti in prizanesljivosti.“ Na to „Čas“ podaje izglede in imena, s katerimi dokazuje svoje trditve. Podali smo točnejše poročilo in kritiko teh imenovanj iz nemške in češke strani, da si naši čitatelji vstvarijo sliko, kako se postopa šele proti Slovencem, ki nimajo ne v kabinetu, ne v deželnih in državnih centralnih uradih svojih zagovornikov. Je li proti taki vladi taka politika opravičena, kakršno dela naša državno-zborska delegacija?

Z Balkana. Mir je torej zagotovljen. Najdalje se je še upirala Črna gora, ki se je pa na prigovarjanje italijanske vlade tudi udala ter izjavila, da hoče živeti z Avstro-Ogrsko v prijateljskih odnosih in da zaupa v pravičnost velesil, katerim hoče izročiti rešitev vprašanja člena 29 berlinske pogodbe glede pristanišča ob morju. Med Srbijo in našo državo se bodo takoj po Veliki noči začela pogajanja o novi trgovinski pogodbi. Obe vladi bosta imenovali vsaka svojo strokovno komisijo. Srbija vstraja pri tem, da ostane pri že poprej določenem kontingentu živine, agrarci naše monarhije se pa temu silno upirajo ter bi, ako bi le mogli, vse meje popolnoma zaprli. Princ Jurij je izjavil ministru Milovanoviču, da je prišel do izpoznanja, da je najbolje, ako odide iz dežele. V kratkem odpotuje na Angleško. Za nadaljne študije prestolonaslednika Aleksandra je določena posebna komisija, ki bo odločila, kje bo študiral. Listi pišejo, da pojde na nemško vseučilišče v Bonnu. — V turškem parlamentu se je sprejel zapisnik glede aneksije Bosne in Hercegovine in je torej vsa nevarnost glede vojne ali kakršnegakoli upiranja zoper aneksijo odstranjeno. Najbrž se niti konferenca velesil ne bo vršila, ker se je itak skoro vse že med državami samimi poravnalo.

Saniranje deželnih financ. Začetkom marca so stavili v gosposki zbornici grof Latour, knez Fürstenberg in knez Schönburg v imenu treh strank predlog, s katerim pozivajo vlado, naj temeljito studira vprašanje o saniranju de-

Tragedije prestolonaslednikov.

Povodom odstopa srbskega prestolonaslednika Jurija se je neki francoski časopis spominjal žalostne osode, ki so jo doživeli premnogi prvorojenci monarhov. Znana je nesreča Ludvika XIV., kateremu je moral slediti na prestolu pravnik, dete, ki je poleg španskega kralja bilo edini moški potomec mnogoštevilnega moškega potomstva. Vsi drugi so umrli. Tudi Ludvik XV. je krono le vnuku mogel zapustiti. Žalostna je bila osoda obeh sinov Ludvika XVI, ki sta se mu rodila po hčeri. Prvi sin je umrl sedem let star v Saint Claudu, drugi je nesrečni Ludvik XVII, ki je bil leta 1795 obglavljen na morišču. Nasledstvo je prešlo na njegovega strica, poznejšega Ludvika XVIII, kateremu je sledil Karol X. Najstarejši sin Karola X. ni imel otrok, mlajši sin je imel šele po svoji smrti rojenega sina grofa Chambord. Prav tako nesrečna je bila tudi Napoleonova rodbina. Napoleonov sin, rimski kralj, je postal vojvoda Reichstadtski in umrl v prognanstvu v zlati kletki. Prestolonasledstvo je prešlo na bivšega holandskega kralja Louisa, ki je zapustil dva sina Karola Napoleona Louisa, ki je 1831 v Italiji na zagoneten način umrl in Karola Louisa Napoleona, poznejšega Napoleona III. Sin Napoleona III. je umrl

Včasih se je prebudil sredi noči in to tem bolj pogosto, čim bližje so prihajali velikonočni prazniki.

Kakor lansko leto, tako bo prišla tudi letos v družbi starejših sester, tam ob cerkvi, pri tistem velikem križu bodo obstale in zopet se bodo srečale njune oči.

V črno se bo oblekel, ker prvič se bo zgodilo letos, da bo pri procesiji ob vstajenju nosil on prvo bandero. Ako bo veter, se bo zamajalo — na desno, na levo, že bodo morda vztrepetale njene oči, da mu omahne, toda njegove roke bodo držale bandero kot klešče in svečano, ponosno bo plapolalo naprej.

Vse to bo videla ona in občudovala njegov ponos, njegovo moč in potem jo bo mahnil zvečer v grajšino k logarju — morda se srečata ...

Take so bile Andrejčetoove sanje, taki so bili njegovi upi in kdo bi popisal veselje, ko je slednjič po dolgem pričakovanju napočil veliki teden in je logar povedal, da so grajski prišli že na cvetno nedeljo.

Andrejče je sklenil, da se jim ne prikaže prej, kakor na veliko soboto pri vstajenju, dasi se je težko premagoval.

Po bliskovo so minili dnevi velikotedenskega žalovanja, utihnile so dolgočasne, monotone molitve in zopet so zapeli zvonovi — k vstajenju.

Vsa vas je bila praznično odeta, grajski logar in oskrbnik sta prišla v vas že opoldne.

Popoldne pa se je zbrala pred cerkvijo črna množica, od vseh podružnic so prišli in in ko so zvonovi zapeli, se je začela procesija pomikati naprej.

Na čelu dolge vrste je plapolalo veliko rdeče bandero, vihralo je v vetru, ampak rumen križ se je nosil popolnoma navpično, ni se zazibal, ker krepke so bile Andrejčetoove roke.

Oziral se je po množici in nekako plaho so mu iskale nečesa oči. Ob tistem velikem križu koncem cerkve pa so se mu izbulile in so se razširile v grozi ...

Tam je stala Angela, še lepša kakor lansko leto in se naslanjala na gosposkega mladeniča, ki jo je držal pod pazduho ...

Andrejče jo je zagledal, vztrepetal je in je obledel, na desno, na levo se je nagnilo bandero in nato je omahnilo na tla ...

Andrejče se je naslonil ob zid, zavrtelo se je pred njim vse v kolobarju, samo hip — nato je izginil začuden množici izpred oči ...

In vse praznike ga ni bilo, čez teden dni ga je šele našel grajski logar obešenega na krivem hrastu.

želnih financ ter da naj poda čimprej svoje predloge državnemu zboru. Ta predlog se je odstopil komisiji, ki se je sešla 1. t. m. ter sedaj o tem razpravlja, toda samo splošno, ne da bi storila kak poseben predlog. Finančni minister se je tudi udeležil te seje ter izjavil, da bode v prihodnjem zasedanju razvil svoj finančni program. Rekel je, da bo potrebščina v prihodnje silno rasla, posebno zaradi uvedbe dveletne vojaške službe; pa tudi upravni troški bodo večji. Vlada bode skušala sanirati deželne finance po projektu prejšnjega finančnega ministra s pomočjo zvišanja davka na žganje. Dohodke tega davka bode razdelila po posebnem ključu med državo in dežele. Nadalje namerava zvišati tarife na državnih železnicah, pa vse to ne bo zadostovalo in zato bo treba uvesti še nove davke, kar bode pa delalo silne težave, ker nosijo nižji sloji prebivalstva že itak tako ogromna davčna bremena, da bi pač ne bilo lahko jim nalagati še novih.

Ogrska kriza bode rešena, kakor „Zeit“ poroča, koncem tega meseca, ko pojde cesar za več dni v Budimpešto. Cesar je sprejel v posebni avdijenci bivšega financ. ministra Lukacza in grofa Khuen-Hedervarya. — Dne 2. t. m. je bil ogrski ministrski svet, na katerem se je razpravljalo o trgovskih pogodbah z Rumunijo in Srbijo. Ako bode nemogoče osnovati kartelno banko, bode stavljen predlog o ustanovitvi samostojne ogrske banke. Vse to se bode pa rešilo šele po Veliki noči.

Iz slovenskih dežel.

Finančno konceptno uradništvo pod graškim ravnateljstvom. Razmere med tem uradništvom so, kakor piše „Straža“, postale že neznosne. Posrečilo se je docela ponemčiti ta urad. Izmed 120 ali še več konceptnih uradnikov je edini Slovenec, to je dr. Povalej. In še tega so hoteli izgrizniti nemškutarji in Nemci. Pred desetletjem je bilo samo v Mariboru 7 ali 8 slovenskih uradnikov. Te so potisnili vse na Kranjsko. Zdaj so pa pred kratkim ustanovili nemški uradniki stanovsko društvo, katero vodi neki graški svetnik. Odbor tega društva je sklenil, da ne sprejme v društvo dr. Povaleja, seveda ker je Slovenec. Pred dobrim tednom so imeli v Gradcu zborovanje, kjer so sklepali, da bodo na vso moč delovali v organizaciji, da ne stopi v graško finančno direkcijo niti eden Slovenec in napeli vse moči, da ne bi kdo prišel izmed slovenskih uradnikov iz Kranjskega na Štajersko. Vlada tako početje vsenemških uradnikov pripušča in ne uvaža nujne potrebe slovenskega uradništva pri financ. Marsikatero zadevo se ravno pri tem uradu zavračajo mese in mesece, ker jih ne rešujejo uradniki zaradi nezmožnosti slovenskega jezika. Slovenske stranke edine lahko zaprečijo te nakane nemškega uradništva s tem, da vlagajo

v prognanstvu pod sulicami Culov. Kralj Edward VII. je, predno je še zasedel angleški prestol, leta 1892 izgubil najstarejšega sina princa Alberta. V Avstriji je mnogoštevilno potomstvo cesarice Marije Terezije tudi hudo preganjala usoda. Prvorojeni sin cesarja Ferdinanda I. je umrl v starosti osmih let in avstrijski prestolonaslednik Rudolf je tudi nesrečno umrl. Mlajši brat našega cesarja, ki bi postal zdaj prestolonaslednik, nesrečni mehiškanski cesar Maksimilijan, je bil leta 1867 v Kverataru ustreljen. Zadnji holandski kralj Viljem II. je pred smrtjo izgubil oba sina ter ostavil prestol hčeri, ki je bila takrat še otrok. Belgijski kralj Leopold I. je izgubil oba starejša sina v nežni mladosti. Leopold II. je leta 1869 izgubil edinega sina, vojvode Brabantskega, v starosti 10 let. Portugalski prestolonaslednik je pred kratkim skupaj z očetom postal žrtev atentata. Ruski car Aleksander ni zapustil nobenih otrok; sledil mu je mlajši brat Nikolaj I. ker se je starejši brat Konstantin moral odpovedati kroni. Aleksander II. je tudi že zgodaj izgubil najstarejšega sina.

pri financ izključno slovenske prošnje in vloge in se vedno pritožujejo na merodajnem mestu, če se ne reši vloga pravočasno. Pri tem uradu je treba začeti dosledno pometati! — Tudi nam je znan slučaj, ko je slovenske akte pri finančnem ravnateljstvu v Gradcu reševal uradnik Nemec, ki ni bil popolnoma nič zmožen slovenščine. Pomagal si je s slovarjem in lahko si mislimo, kakšna zmešnjava se je rodila iz tega, kar je nemški uradnik izkuhal s pomočjo slovarja. Uradnik se je smejal pri tem in nam se je milo storilo, ko smo pomislili, kako slovenske vloge rešujejo slovenščine popolnoma nezmožni ljudje. Da, Nemci držijo skupaj, liberalci in klerikalci, Slovenci pa ne in „Straži“ povemo, da po tem nastopu klerikalcev razmere ne morejo biti boljše.

Občinske volitve v Slovenski Bistrici se vrše dne 16. aprila. Narodni volilci, pozor, storite svojo dolžnost!

Dr. Hrašovec v Celju ne namerava več kandidirati v deželni zbor. Velika škoda je za štajerske Slovence, da tako odličnega delavca in marljivega zastopnika Slovencev ne bo več v štajerskem deželnem zboru. Saj se mora vsakemu nepristranskemu rodoljubi zagnusiti boj, ki so ga vprizorili štajerski klerikalci, ki hočejo vsakega vreči, ki ne trobi v njih rog, bodisi potem da pridejo popolnoma nezmožni njih kimavci v deželni zbor in najsi odpadejo najboljši ljudje, ki so doslej zastopali Slovence v deželnem zboru. Zdaj bodo prevladovali duhovniki v tem zastopu in če so to pravi zastopniki, se bo še pokazalo.

Ganljiva nepristranost. Okrajni zastop v Laškem trgu je kakor poroča „Nar. Dnevnik“ daroval nemškemu „Schulvereinu“ 100 K in tudi — Ciril Metodovi družbi 100 K. Okraj je slovenski in zastop zastopa Slovence, — zato pa taka nepristranost!

Istrski poslanci so imeli v sredo teden v tržaškem namestništvu konferenco v zadevi gospodarskega položaja istrskega prebivalstva. Po štiriurni debati se je sklenilo: 1. deželni zbor naj se takoj skliče; 2. deželni odbor naj na odgovornost in s pridržitvijo naknadnega odobrenja dež. zbora določi znesek 100.000 K v olajšanje bede; 3. izvoli se komisija štirih deželnih poslancev (dr. Laginja, Spinčič, dr. Rizzi in dr. Bartoli), ki naj pri osrednji vladi na Dunaju posredujejo v svrhu, da se nadaljni primeren znesek podeli za olajšavo bede v Istri tudi iz državnih sredstev; 4. izvolijo se štirje poslanci (dr. Laginja, dr. Appolonio, Mandič in Mrach), ki imajo razdeliti 100.000 K in eventuelno od vlade dovoljeni znesek; 5. vlada naj opusti tekom tega leta vsako prisilno izterjavanje davkov; 6. del podpor iz gori imenovanih zneskov naj se da organizacijam, ki se pečajo z razpečavanjem vina.

Istrski deželni zbor ne bo sklican. Poslanci Laginja, Spinčič, Rizzi in Bartoli so se ta teden oglasili pri ministrskem predsedniku baronu Bienertu s prošnjo, naj skliče istrski deželni zbor in naj se dovoli za Istro oni znesek za podporo v sili, ki ga je deputacija že zahtevala. Bienert je odgovoril, da je nemogoče zdaj sklicati deželni zbor in da se bo to zgodilo šele ko bo splošno zasedanje deželnih zborov z ozirom na splošno politično razpoloženje mogoče, ker se morajo za nekatere deželne zборе volitve šele izvršiti, za druge pa (za češki in goriški) ustvariti pogoji za uspešno delavnost. Končno je pa tudi delovni program državnega zbora na potu sklicanju deželnih zborov.

Izlet goriških iredentovcev v Benetke. Goriški Lahi se pripravljajo za velik izlet o binkoštnih praznikih v Benetke. Dosedaj se je priglasilo že okoli 400 oseb, ki se hočejo udeležiti tega izleta. S seboj mislijo vzeti mestno godbo iz Gorice. Srce jih vleče čez mejo med brate, ko jim vendar nič hudega ni v Avstriji, kjer imajo vse, kar poželijo. Ako napravijo Slovenci obisk v Srbiji ali Rusiji, se takoj govori o veleizdajalcih, če pa Nemci romajo na Bismarckov grob ali Lahi v Italijo, tedaj so to le navadni izleti!

Tržaška hranilnica in posojilnica je imela 4. t. m. občni zbor. Čistega dobička izkazuje

leta 1908 83.234 K 22 h. V dobre namene razdeli 10.000 K in je od teh 5000 K namenjenih za slovensko trgovsko šolo v Trstu.

Nujna prošnja!

Aljažev dom v Vratih je res popolnoma porušen. Rešiti se da le nekaj oprave. Slovensko planinsko društvo je postavilo Aljažev dom kot last slovenskega naroda, ki je bil lahko ponosen na to najlepšo postojanko slovenske turistike. Promet po naših planinah silno narašča, in slovensko zavetišče v Vratih je naravnost potrebno, pa tudi plodonosno, ker je tam najboljše in najdivnejše središče za pohod po znamenitih gorskih skupinah (na Triglav, Križka jezera, Razor, Škrlatico itd.) Dolžni smo svojemu narodu in časti naše domovine, da postavimo nov Aljažev dom v Vratih.

Srce krvavi vsem nad nepričakovano silno nezgodo, toda naše delo ne sme opešati. Slovensko planinsko društvo prične takoj priprave za novo stavbo; pač se bo dalo porabiti nekaj starega materiala in oprave — tudi vodovod je ostal — vendar pa bodo znašali stroški za novi Aljažev dom nad 20.000 K. To je svota, ki jo je mogoče zbrati le po vsestranski podpori.

Slovensko planinsko društvo se torej obrača do celotnega našega naroda in

nujno prosi

da mu blagovolijo slovenski zavodi in društva ter rodoljubno občinstvo pripomoči z nabiranjem prispevkov za postavitev novega Aljaževega doma. Vsem darovalcem najprisrčnejša zahvala!

Slovensko planinsko društvo v Ljubljani.
(Osrednji odbor).

Pripomba. Podpore naj se blagovolijo pošiljati na naslov Slovensko planinsko društvo v Ljubljani.

Kranjsko.

Občinske volitve v Ljubljani. Pri dopolnilnih volitvah za mestni občinski svet ljubljanski je narodnonapredna stranka postavila naslednje kandidate: v III. razredu: Franc Bergant, gostilničar, Ivan Pavšek, gostilničar in posestnik, Ferdo Primožič, mizarški mojster; v II. razr. c. kr. inženier Jaroslav Hanuš, c. kr. poštni oficijal Karol Mayer in c. kr. ravnatelj obrtnih šol Ivan Šubic, ki je pa kandidaturu odklonil in se postavi drugega kandidata; v I. razredu: veletržec Ivan Knez, zdravnik dr. Iv. Oražen, profesor dr. Josip Pipenbacher, odvetnik dr. Anton Švigelj in c. kr. poštni oficijal in posestnik Matija Röthl. — Klerikalci bodo letos zopet naskočili belo Ljubljano in se že pridno pripravljajo na volitve s pobiranjem pooblastil pri volilkah. Naj stori tudi vsak naprednjak svojo dolžnost ter agitira za obilno vdeležbo. Klerikalcem v Ljubljani še ne bo pšenica tako kmalu cvetela kakor jim cvete na deželi. Volitve se vrše 19., 21. in 23. aprila t. l.

Dopolnilne volitve v kmečki skupini idrijsko-vipavskega okraja so se tako izvršile, kakor je bilo pričakovati. Narodnonapredni volilci se do zadnjega niso mogli zediniti glede kandidata, zato pa narodnonapredna stranka oficijelno ni postavila svojega kandidata. S strankinega stališča mi ne odobravamo tega opusta, saj smo takoj izpočetka opozorili vodstvo, naj se postavi klerikalcu protikandidat. To se je sicer zgodilo od idrijskih volilcev, pa šele zadnje dni, ko sploh ni bilo nobene možnosti več za

agitacijo, zato pa vodstvo stranke tudi oficijelno ni proglasilo tega kandidata. „Slovenec“ trobi v svet o sijajni zmagi, o porazu strahovlade liberalcev, o tem, da se je vse storilo, da se spravi zadnji liberalni volilec na volišče proti klerikalnemu kandidatu, ko je vendar bilo očito, da se ni nič delalo in je šele zadnje dni prišla med svet novica, da kandidirajo idrijski zaupniki g. Grudna. Kadar bo stranka oficijelno nastopila, takrat se bomo pa tudi drugače pogledali. Že zdaj so imeli klerikalci strah in so pisali uvodne članke za klerikalnega Perhaveca, o katerem pa niti ene besede niso mogli napisati, ki bi ga priporočala kot kandidata. Prav ničesar niso navedli o njem, čeprav znajo poiskati za vsakega svojega somišljenika toliko zaslug, da lahko nebesa zasluži. Zato so pa udarjali po g. Grudnu, ko je vendar jasno kot beli dan, da slednji Perhaveca nadkriljuje prav v vsakem oziru.

Neusmiljeno strahovanje. Zaradi brošurice o nemški hranilnici v Ljubljani se je začela velikanska persekucija po deželi. Brošurica obsega interpelacijo župana Hribarja v zadevi te nemške hranilnice in nobena oblast na svetunima nič pravice nad njo. Ker pa te brošure ne morejo konfiscirati in zabraniti, obesili so se na § 23. tiskovnega zakona, ki zabranjuje razdajanje tiskovin. Ta § 23. je tako zastarel, da se zanj še ljudje ne menijo, ki imajo po poklicu opravka s tiskovnim zakonom; tako je zastarel, da se zanj tudi oblastniže že davno več ne menijo, ter postopajo tudi na Kranjskem, kakor bi bil ta paragraf iz veljave. Vsako leto se zgodi na stotisoče slučajev, da se ljudje ne ravna po tem paragrafu in nikoli ne pride nobeni oblasti na um, da bi se ob tem spodtikala. Toda interpelacija župana Hribarja ni vseč nemški šparkasi v Ljubljani in zato so zdaj po celi deželi začeli preganjati ljudi po § 23. tiskovnega zakona, po paragrafu, ki ga na Kranjskem doslej še 50 oseb ni poznalo. In kako se to praktikuje. Ljudi ne kličejo k pristojni sodnji, nego kličejo jih v Ljubljano k sodnji, vsled česar imajo ne le veliko zamude časa, nego tudi znatne stroške. To ljudi tako razburja, kakor že dolgo nobena stvar. Vlada se tu igra z ognjem; če so tega nemškutarji vredni, naj sama preudari.

Kontrola deželne odbora nad ljubljanskim občinskim svetom! „Slovenec“ prijavlja štiri sklepe, katere je sklenil deželni odbor v švrho kontrole ljubljanskega mestnega gospodarstva. Čitali smo te sklepe, toda reči moramo, da so se nam nepotrebni zdeli. Ljubljansko mesto ima svoj statut in po tem se ravna. Gotovi sklepi o mestnem premoženju, ki presegajo gotovo vsoto, so odvisni od odobrenja deželne odbora in se morajo temu naznaniti. To se je še vselej zgodilo, v ostalih zadevah, pri katerih deželni odbor nima nobene ingerence na občinsko upravo, se bo občinski svet prav tako ravnal kakor doslej in deželni odbor prav nič ne brigajo gotove stvari. Kjer ima nadzorovalno oblast, tam naj se vtakne vmes, drugod pa nima besede in bodo že davkoplačevalci sami odločili, kaj je prav in kaj ni prav.

Iz deželne službe. Dr. Lovro Pogačnik je imenovan za deželne zadružnega komisarja pri deželnem odboru. Ostala imenovanja so se še odložila, da ugone prosilci, katerim so se službe obljubile, gotovim pogojem. Dr. Pogačniku se je pa z gotovostjo obljubilo, da postane že s 1. aprilom komisar, zato se imenovanje ni moglo odložiti. Dr. Pogačnik je predsednik klerikalnega telovadnega društva „Orel.“

Slomškova zveza je pretečeno sredo ustanovila prvo svojo podružnico za okraje Ljubljano, ljubljansko okolico in Kamnik. Udeležilo se je tega zbora 70 oseb, med njimi samo dva duhovna, vsi ostali so bili učitelji in učiteljice. Milo se mi stori kot učitelju, ako pomislim na značajnost svojih tovarišev. Ali veste, gospod urednik, da me je sram v dno duše teh tovarišev, ki ližejo pete svojih najhujših sovražnikov. Prav ničesar ne očitam tistim, ki so bili že od nekdaj klerikalci. Prepričanje teh spoštujem kakor se mora vsakega nasprotnika odkrito prepričanje spoštovati. Pač pa me je za-

zeblo v dno duše, ko sem videl med temi udeležniki najhujše antiklerikalce, ki so hoteli prav pred kratkim časom vtopiti vse klerikalce v žlici vode, a zdaj so kar čez noč postali vneti klerikalci. In kar je najslabše, so med njimi tovariši, ki so gmotno dobro situirani in ki bi lahko vsak terorizem prenesli, toda zavlekla jih je podla neznačajnost k klerikalnemu koritu. — — — Ej, peče to, peče, ko mora človek v lastno skledo pljuvati, toda na drugi strani poznam še tovariše, ki so v najhujši bedi in katerim bi le kaka boljša služba pomagala, da si opomorejo, in čeprav se jim boljša služba ponuja s pogojem, da postanejo Slomškarji, so značajni dovolj, da izjavljajo: rajši lakote poginem nego izpremenim politično prepričanje, kajti sramu bi se moral v zemljo pogrezniti, ko bi za košček kruha prodal še to, kar more sploh še učitelj imeti, ko mu materijalne dobrote niso dane, — značajnost!

Učiteljsko vdovsko društvo so na zadnjem zboru klerikalci skušali zavzeti. Klerikalni učitelji so hoteli naravnost terorizirati druge učitelje, da bi volili njih ljudi, toda zadeli so na odpor, ki ga niso pričakovali, kajti kakor so danes kranjski klerikalci ošabni, da se jim mora vse ukloniti, niso tudi klerikalni učitelji pričakovali, da bi se jim v času, ko se toliko govori o nestalnosti političnega pripadanja med učiteljstvom, tak naskok ponesrečil. Pomisliti morajo, da bo kranjsko učiteljstvo v najkrajšem času očiščeno, ako že ni, in da so vsi slabotneži in neznačajneži že prišli v Slomškarijo. Odzdej naprej bodo le še redke izjeme preskakovale in ostalo napredno učiteljstvo si bo globoko oddahnilo, ko ne bo več med njimi kukavice. Poštenjak s poštenjakom bo sedel skupaj in vsi bodo lažje prenašali udarce zaznamovanih trinogov, sramote in pogube Kranjske dežele.

Koliko je bilo v marcu dvignjenih vlog iz nemške „Kranjske hranilnice“? Po izkazu, priobčenem v uradni „Laibacher Zeitung“, je meseca marca dvignilo 2322 strank iz nemške „Kranjske hranilnice“ 2 milijona 848.739 kron. Stanje hranilnih vlog je padlo na 47 milijonov kron. Ker je stanje hranilnih vlog znašalo pred septembrskimi dogodki 67 milijonov, je s tem dokazano, da je bilo od septembra pa do 1. aprila t. l. dvignena iz nemške „Kranjske hranilnice“ naravnost ogromna vsota 20 milijonov kron.

Nasilje. „Nar. Dnevnik“ piše: Državno pravdnitvo v Ljubljani je do pičice konfisciralo brošuro „Slovenska visoka šola v Ljubljani.“ Na Dunaju in v Gradcu počenjajo Nemci nemoteno največja barbarstva nad slovenskim dijaštvom, v Ljubljani pa se slovenskim dijakom zamaši usta, da ne morejo ožigosati nekulturnih činov modernih avstrijskih barbarov. Nasilje malo ali nič ne zaostaja za Rauchovim na Hrvaškem! Slovensko dijaštvo že poskrbi, da uspešno parira udarec državnega pravdnitva.

Nemški papež blagoslavlja Kočevanje. Nemški minister dr. Schreiner, ki ima v evidenci vse za Nemce važnejše stvari, se je neizmerno razveselil, da so se kočevski nacijski in klerikalci združili v takozvani „Verständigungsausschuss“, o katerem smo že poročali. Dr. Schreiner je pisal temu odboru pismo, da ga neizrečeno veseli, da so se bratje na meji združili v skupni odpor proti Slovincem ne glede na njih politično prepričanje. V pismu izraža svoje posebno zadovoljstvo ter želi združenju najlepših uspehov, — da jih ne bodo Slovenci pozobali. Kranjskih Nemcev ne bo konec, ampak čimdalje se jim bo bolje godilo, ker imajo svojega zagovornika v kronskem svetu, ki ne bo nikoli dovolil, da bi se kakemu Nemcu las skrivil. Slovenci pa gledamo to početje nemškega ministra in se koljemo v njegovo veliko veselje. Udarec za udarcem dobivamo po glavi že na Kranjskem, kaj šele na Koroškem in Štajerskem. Nemci imajo papeža pri kroni, naši zastopniki se ga pa branijo! Ali ni morda res?

Nemški tovarnar ustrelil Slovence. Iz Domžal nam poročajo: Tovar nar Josip Oberwalder je vasoval na Količevem pod oknom nekega dekleta. Videl ga je fant Anton Jereb, ki je kakor imajo kmetski fantje navado, proti

njemu z nogami zacepetal, češ: beži. Oberwalder je takoj potegnil revolver iz žepa ter streljal v Jereba. Zadel ga je tako zelo, da so morali Jereba prepeljati v deželno bolnico, kjer je v torek umrl. Žandarmerija je morileca aretirala ter ga v kočiji peljala k sodišču na Brdo. Ko je odhajal z doma, mu je baje oče še na pragu izročil več tisočakov z besedami: „Upam, da se še danes zopet vidiva, če ne pa prav kmalu.“ Ljudstvo je jako razburjeno nad tem umorom, zlasti delavci so razkačeni. Take revolver-junake ima nemška kolonija v Domžalah, Oberwalder je poleg tega še sin slovenske matere.

Notar Ivan Plantan je kakor posnemamo iz „Slovenca“ odložil deželnozborski poslanski mandat.

10.000 K državne podpore je dovolilo naučno ministrstvo deželnemu muzeju v Ljubljani. —

Slovensko planinsko društvo v Ljubljani se obrača z oklicem na ves narod slovenski, naj se nabirajo prostovoljni prispevki, da se bo mogel zgraditi Aljažev dom v Vratih, ki ga je sneženi plaz razdejal. Stroški so proračunjeni na 20.000 K.

Slovensko bralno društvo v Železnikih vabi vse prijatelje ljudske prosvete in lepe zabave k predstavi narodne igre iz Napoleonovih časov „Legijonarji“, katero priredi v nedeljo, dne 18. t. m. v prostorih g. Thalerja. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina: sedeži s številkami K 1:20, ostali sedeži 80 v., stojišča 40 v. Upamo, da se vsak zaveden Železnikar kakor tudi okoličan udeleži te prireditve. Žal mu ne bo.

Pončni izlet so napravili učenci ljubljanske Zadrzne šole v Trstu. Odpeljali so se pod vodstvom ravnatelja Remca v ponedeljek iz Ljubljane in so ostali do četrta tam. Med drugim so si ogledali tudi arsenal, ladje itd.

Književnost.

„Naša bodočnost“ se imenuje izvrsten list za bolj odraslo mladino. Izdaja ga Učiteljska tiskarna v Ljubljani; cena 2 K 50 v. Odlični pisatelji se trudijo vzgajati mladino s tem listom, kateremu želimo, da bi se razširil po vsej domovini — dobro seme bo gotovo obrodilo dober sad. Vsi premožnejši stariši naj razvesele z naročbo svoje otroke, vsi krajni šolski sveti naj bi ga naročili v večjem številu, da bi ga razdajali učencem ponavljalnih šol. Kdor čita list, si blaži srce, kar je silno važno, saj je znano, da je odrasla mladina včasih celo nevhvaležna do dobrih staršev in jih žali s surovimi besedami. „Naša bodočnost“ pa prinaša tudi poučne članke (n. pr. „Trgovstvo“), z njimi zbuja zanimanje do dela, do pridobivanja — ter širi duševno obzorje, kar je nam Slovincem, ki stremimo po izobrazbi in boljšem gmotnem stanju — silno potrebno.

Raznoterosti.

Morilec Födransperg v Trstu. Pred tržaškim porotnim sodiščem je bil danes teden na smrt na vešala obsojen 48 letni privatni uradnik Julij pl. Födransperg. Znano je, da je Födransperg z različnimi obljubami zvalil šansonetko Fabry v svoje stanovanje in jo tam umoril. Truplo je razkosal in posamezne dele v papir zavil. Glavo je dobro zavito vrgel v morje, odkoder jo je neki ribič izvelkel. Na papirju, v katerega je bila glava zavita, je bil napisan naslov morileca, vsled česar so ga tudi takoj našli. Morilec je tajil, da bi pevko umoril in šele pri porotni obravnavi je priznal, da jo je umoril, toda ne z namenom jo oropati. Porotniki so ga soglasno spoznali za krivega in sodišče ga je obsodilo v smrt na vešala.

Zveza poljskih časnika je v soboto dne 3. malega travna je bilo zborovanje zveze poljskih časnika v mestni svetovalci v Lvovu. Časnikarji so došli iz vseh treh držav, kjer se nahajajo poljske pokrajine. Zborovanje je otvoril predsednik časnikar Krechovicki. Cilj društva je zbližanje poljskega časopisja, brez ozira na stran-

karske razlike, skupno postopanje v narodnih stvarih in v stvareh, ki se tičejo interesov poljskih časnikarjev. Član zveze ne more biti oni časnikar, kateremu je dokazano, da dobiva od vlade kaj denarja ali pa podpore. Udeležnikov na zborovanju je bilo 60.

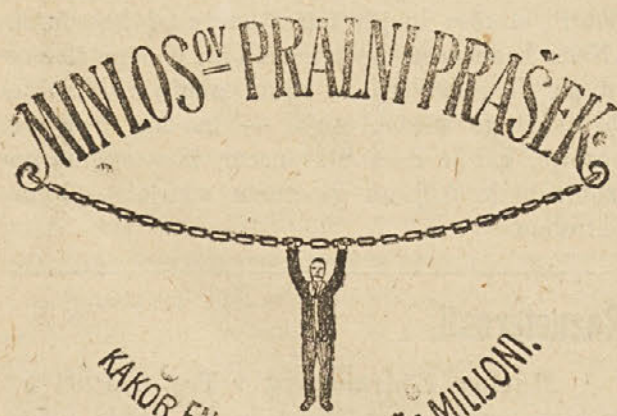
Nova Mesina. Za gradnjo nove Mesine so že izdelani načrti, po katerih se bodo nove hiše zidale tako, da morebitni zopetni potres ne bo več povzročil tako velikanske katastrofe. Toda kakšna beda je še v Mesini! Vlada je dala postaviti barake, toda ne dovolj in mora ljudstvo še po večini ležati med razvalinami, zato so napravili prebivalci vstajo in protestirajo proti vladi in uradništvu, med katerim vlada velika korupcija.

Zrakoplov Zeppelin I. Veliko zanimanje po celem svetu je vzbudila vožnja zrakoplova grofa Zeppelina iz Manzele v Monakovo in nazaj. Med potoma se je Zeppelin dvakrat ustavil na zemlji in z balonom tudi prenočeval zunaj. Prihod v Monakovo je bilo pravo zmagozlatje za grofa, ki so ga pozdravile vse visoke osebe s princem regentom na čelu. S to vožnjo je zrakoplovstvo zopet napravilo korak naprej, kajti dokazalo se je, da se da zrakoplov voditi in tudi ustaviti, ne da bi se moralo vse potreti in pokvariti.

Mickiewičev spomenik. V Parizu, ki ima že nekaj let majhen muzej Adama Mickiewiča, se je sešel odbor, ki bo poljskemu pesniku, ki je od leta 1840 do 1844 na College de France predaval slovanske literature, postavil spomenik. Delo se je oddalo kiparju A. E. Bourdelle.

Najstarejša stolpna ura. 600 let je letos preteklo, odkar se je prva ura napravila na zvoniku in sicer leta 1309 na kampanilu sv. Evstahija v Milanu. Dante je večkrat omenil to uro, ker je vzbujala povsod veliko pozornost.

Pisma in dopisnice z laskavim priznanjem in z raznih strani izraženo pohvalo nas sicer zelo veselje — dokazujejo namreč jasno, da je list vreden izdatne podpore slovenskih rodoljubov —, a še bolj bi bilo založništvo zadovoljno, če bi vsi, ki se niso poslali naročnine, izpolnili **takoj** svojo dolžnost! Lista menda nihče zastoj ne zahteva, zato naj še posebno tisti, ki imajo poslati še zaostalo naročnino, upoštevajo vendar že tolikrat ponovljene opomine; od upravištva so v ta namen prejeli že več nakaznic.

Šest sto let že gleda torej ta ura na človeštvo pod seboj, koliko rodov je videla in kaj se je že okrog nje spremenilo, ona pa še vedno oznanja ljudem čas.

Šest mesecev v omari. Štirinajstletni sin delavca Kocha v Techentinu na Nemškem je pred šestimi meseci ukradel bicikelj in odtakrat izginil. Po izjavi starišev je šel v Berlin k sodnikom, toda policija ga ni mogla tam dobiti. Pred kratkim je pa žandarmerija izvršila hišno preiskavo v očetovi hiši ter našla tatu v omari. Že mesece ni prišel v dotiko z vodo in milom, lasje so mu segali do ramen. Hrano so mu dali v omaro in niti sostanovaleci niso ničesar vedeli, da se deček skriva v omari.

Stavke leta 1908. Delavsko statistični urad je objavil statistiko delavskih konfliktov v letu 1908. Po tej statistiki je bilo lansko leto 805 konfliktov z delavci, od katerih so natančni izkazi znani v 584 slučajih in sicer v 563 slučajih ustavitve dela in v 21 slučajih izprtje. Od 563 stavk je bilo 1623 obratov zadetih, med njimi 494 veleobratov. Stavke so se pričele, kar se opaža vsako leto, spomladi. Glede uspehov stavk je pripomnil, da se je 22 odstotkov vseh štrajkov končalo za delavce s polnim vspehom,

40 odstotkov z delnim vspehom in 36 odstotkov brezvspešno.

Brivec kot hišna. Pri neki grofici na Dunaju je bilo ukradenih več dragocenosti, zlasti dragega lišpa. Grofica je tatvino naznala policiji, ki je takoj začela o tem poizvedovati. Najprej so zaslišali službujoče osobe in ko je prišla vrsta na hišno, je izjavila grofica, da hišna bolna v svoji sobi leži in da tukaj ni treba preiskave, ker je njena hišna jako zanesljiva in zvesta služkinja. Eden policistov je pa vseeno odprl spalnico, kjer je dekle ležalo. Pri pogledu na bolnico je pa osupnil, toda naglo ji je segel v lase, krepko potegnil ter držal lasuljo v roki. Z gole glave so padle ukradene dragocenosti na tla. Presenečenje je bilo pa še večje. Deklica, ki je pri grofici že več mesecev opravljala najintimnejša opravila v kopeli, pri oblačenju, friziranju itd. se je razkrinkala kot moški. Mladenič je rekel, da ga je sila dovela do tega, da si je izbral ženski poklic. Poprej je bil brivski pomočnik, a ni mogel izhajati. Zato je sklenil svoje znanje kot damski frizer porabiti in je sprejel službo hišne. Grofica menda ni ničesar vedela o tem, da ima moškega za hišno...

Najbolj varno naložen denar

je v slovenski

Mestni hranilnici ljubljanski

ker je podvržena javnemu nadzorstvu.

Stanje hran. vlog:
nad 34 milijonov K

Hranilnica se nahaja v lastni palači v Prešernovih ulicah prej Slonovih ul. št. 3 nasproti frančiškanskemu kloštru.

Rezervni zaklad:
nad 1 milijon kron

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potem s. kr. poštne hranilnice.

Za varnost denarja jamči in je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Zato vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagateljem ne zaračuni.

- Posoja se na zemljišča po 4 1/2% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6% izposojenega kapitala, pa poplača dolg že v 33 letih. Dolžnik pa more svoj dolg tudi poprej poplačati, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Tiskovine

za industrijo, trgovino in obrt od navadnega trgovskega zavitka do obširnega cenika. Tisk umetniških razglednic. Postrežba točna.

TISKARNA KNJIG IN UMETNIN A. SLATNAR V KAMNIKU

IZVRŠUJE NAJRAZNOVRSTNEJSE ENO- IN VECBARVNE TISKOVINE IN SPREJEMA V TISK TUDI NAJOBSEZNEJŠA DELA. × × IZVRŠITEV VEDNO × PRIZNANO LIČNA IN PO ZMERNIH CENAH. ×

Založništvo

„Našega Lista“ s priloženo „Slov. Gospodinja“ Trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami.

Knjigoveznica. Zaloga in izdelovanje šolskih zvezkov.

Vir zdravja so

nealkoholične pijače, med katerimi so nedosežne z **Maršnerjevimi**

šumečimi limonadnimi bonboni

(okus malinoveca, citrone, jagode, češnje in prvenca) napravljene

šumeče limonade.

Pristni samo
s to
varstveno
znamko.

Letna poraba
več nego
40 milijonov
kosov.

Edini izdelovalec:

„Prva češka deln. družba tvorilec orientalskih sladkornin in čokolad, Kralj. Vinohrad, prej Maršner“.

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk in samokresov najnovejšega sistema, kakor tudi municijo in vse druge lovske priprave po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastoj.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistilno sred-
stvo!

SEYDLIN
Izdelovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobiva
se
povsod

Svoji k svojim!

Priporoča se slovenska trgovina

Janko Češnik

Ljubljana ~ Lingerjeve ulice

Zaloga svilnega blaga za bluže in obleke.

Zaloga modnega blaga za ženske bluže in obleke.

Zaloga modnega blaga za moške obleke in površnike.

Zaloga perilnega blaga, platna, šifona, inlet, domestik v vseh širjavah.

Zaloga raznovrstnih preprog, linoleja, volnene, tapestri, jute in dr.

Zaloga zaves, čipkastih, belih, krem in barvastih.

Zaloga garnitur, volnenih in domače izdelanih odej.

Cene nizke. ~ Poštena postrežba.

Steckenpferd lilijino mlečno milo

Najnežnejše milo za kožo
in proti pegam.

— Dobiti je povsod. —

Priporočamo našim rodbinam

Holinsko cikorijo.

4 pari čevljev za samo 7 K

Vsled zastanka plačil več velikih tovarov mi je bilo naročeno, veliko 50.000 parov ponuditi globoko pod izdelovalno ceno. — Prodajam torej vsakemu 2 para čevljev z natezki za gospode in 2 para za dame, usnje rujav ali črno, galoširano z močno zbitimi podplati, najelegantnejša oblika. — Velikost po št. Vsi 4 pari stanejo samo K 7.—. Pošiljam po povzetju.

S. Urbach, razpošiljalnica čevljev, Krakov št. 179
Zamenjava dovoljena, tudi se vrne denar.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od
vsakega in jih obrestuje

Denarni promet
v letu 1907:

kron 5.500.000

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4 % ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 %.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici vsak dan od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867.

Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Slavna šolska vodstva in gg. trgovci!

**Naročajte in priporočajte
šolske zvezke
slovenskega izdelka!**

Založnik A. Slatnar v Kamniku. Glavne zaloge v Ljubljani pri V. Kenda, Vaso Petričič, Iv. Bonač i. dr. ter pri trgovcih po deželi.

Trgovina s špeci-
rijskim blagom

Trgovina z moko in
deželnimi pridelki

A. Šarabon, Ljubljana

priporoča svojo novourejeno **glavno zalogo rudninske vode.**

Velika pražarna za
kavo, mlin za dišave
z električnim obratom.

Točna in solidna postrežba!

Na drobno in debelo!

Zaloga brinja in sliv
za žganjekuho

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbera izgotovljene
obleke za gospode, dame
in otroke.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena
leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena
leta 1882

Podrejena skontraciji „Zveze slov. zadrug“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada
št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog
K 12,434.933-24

Upravno premoženje kmetske
posojilnice 31. dec. 1907
K 12,888.795-43

Denarni promet
K 59,197.246-20

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po združnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Zvezdno!

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

elegantne obleke po meri
iz pristnega angleškega blaga.

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek,
plaščev iz tirolskega nepremočljivega lodna.

Najsolidnejša postrežba.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja,
pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

A. Slatnarjevih zvezkov

Anton Turk

knjigovez in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti
priporoča:

Ravnokar na novo izšli knjigi:

Pariški zlatar.

Povest iz dobe kralja Ljudevika XIV.
92 strani. Zbarvano podobo. Cena 60 v.
Po pošti 70 vin. Dobiva se tudi v vseh
slovenskih knjigarnah.

Iz dobe punta in bojov.

Dogodki iz dobe okupacije Hercegovine.
Cena 60 vinarjev.

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5.
poleg Mestne hranilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otroških čevljev
iz najboljših tovarov, domačih in tujih.
Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.
Solidna postrežba.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Podružnica v Spljetu

Podružnica v Celovcu

Podružnica v Trstu

Delniška glavica:
3,000.000 K

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Rez. fond:

300.000 K

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Ustanovljena l. 1854

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon št. 210

G. AUERjevih dedičev, Ljubljana

Wolfave
ul. št. 12

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborni

marčno pivo v sodih in steklenicah.